Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

DÉPOT LÉGAL

LE DIRECTEUR GÉRANT

NĂM THỨ BẢY SỐ 589 — MỖI SỐ NĂM XU — 癸酉年四月廿三日 — NGÀY THỨ TƯ 17 MAI 1933

GIÁ BÁN

ĐÔNG PHÁP	NGOẠI QUỐC
Một năm 6$00	8$50
Sáu tháng 3.50	4.50
Ba tháng 1.50	2.50

Mua báo phải trả tiền trước. Thư và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

敲 La Voix du Peuple 民

Mỗi tuần xuất-bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

BẢO-QUÁN
[illegible] đường [illegible], Huế
Giây thép số: số 42
Giây thép: TIENGDAN HUẾ

Xét một việc gì thì nên bằng ở việc làm, mà không nên bằng ở cái tên trông.

VẤN ĐỀ THAY ĐỔI NỘI-CÁC NAM-TRIỀU

(Trả lời cùng độc giả)

Hiện cuộc thay đổi toàn thể Nội-các như lời chỉ dụ ngày 2 Mai vừa rồi mà bản báo đã đăng, ở đô thành Huế đây, đi đâu cũng nghe kẻ bàn người nói lao nhao. Mà có lẽ ở các địa phương cùng các nơi khác, nghe cái tin mới lạ ấy — tự người thức giả trải đời thì không lấy gì làm mới lạ — cũng nhiều kẻ lấy làm kinh ngạc. Một tòa Nội-các có cái tánh chất vững tính lâu ở nay, mà nay hốt nhiên có cuộc toàn thể biến động như thế, chưa nói tình thế sau này ra sao, chớ trông không khí tất nhiên có chiu đổi khác, ấy là lẽ tự nhiên. Vì thế mà trong bạn độc giả Tiếng-Dân có nhiều kẻ, hoặc viết thơ, hoặc thân hành tới nhà báo, hỏi ý kiến bản báo đối với cuộc thay đổi quan hệ ấy, cảm tưởng thế nào?

Ai đã đọc Tiếng-Dân lâu nay, tất cũng rõ thái độ của bản báo đối với việc gì cũng giữ mực nói thiệt: không công kích xằng, mà cũng không tán dương bậy. Vì bản báo là ở phương diện nhân dân, đối với công cuộc Triều đình Huế, chỉ quan hệ về mặt gián tiếp, mà trên nền chánh trị, vẫn nhận rõ cái chủ quyền chỉ đạo và sắp đặt là ở chánh phủ Bảo-hộ. Vì thế nên đối với cuộc thay đổi nầy, bản báo cũng chờ xem công cuộc thi thố sau nầy, chưa vội bày tỏ ý kiến gì. Xin thuật lại một đoạn trong bài «Một giờ tiếp chuyện cùng một nhà viết báo người Pháp» để trả lời chung cho độc giả (nhà viết báo là tử tước De Lapomarède, bài nầy đăng số 498 ra ngày 25 Juin 1932 vào khoảng được tin đức Bảo-Đại sắp về nước):

«Theo lịch sử quân chủ nước Nam «chung tôi trên ba bốn mươi năm lại «đây, như chuyện vua Thành-Thái, «vua Duy-Tân, cái tin nhà vua «trụy lạc đã nhiều, dân chúng có «chiu lảnh đạm, vì đã lâu nay dân «gian không thấy cái gì gọi là ân «đức của nhà vua như các vua đời «trước. Nay đức Bảo-Đại là một «vị đế vương thiếu niên du học trên «10 năm, mà thầy giạy lại là nước «Pháp. Vậy sau khi mang cái học «văn minh về nước, tất có đại đoạn «thi thiết thế nào mới thỏa lòng «nguyện vọng của quốc dân và khỏi «phục oai tín mấy triều trước. Ma «cuộc thi thiết ấy trách nhiệm người «Pháp rất là quan trọng. Vì quyền «chỉ đạo ở chánh phủ Bảo-hộ, nên «đức vua làm được việc tốt thì ai «cũng qui công cho người Pháp; «trái lại không làm việc gì thỏa với «dân nguyện thì cái lời ấy người «Pháp cũng không đổ cho ai kia ...»

Không chỉ cuộc Nội-các thay đổi nầy, phàm việc gì trên cơ quan chánh trị mà có quan hệ đến cuộc trị an chung và con đường Pháp Nam hợp tác, thì bản báo đều nhận cái quyền sắp đặt ở chánh phủ Pháp mà lấy chỗ xu hướng chung của quốc dân làm bằng; không những đối với Nội-các cả và mới kia có ý bênh vực hay ghen ghét riêng gì, mà đối với Nội-các mới sau nầy cũng thế. Nghĩa là làm được công việc ích quốc lợi dân thì tỏ ý tán đồng, trái lại mượn cái chức trách quyền vị kia mà làm việc lợi riêng hay là chia phe lập đảng, lo bồi thực cái thế lực riêng, thì dầu có mượn cái vỏ văn minh mà che đậy thêu thùa thế nào, dân chúng cũng có ngày giác ngộ mà cái đường xe ấp kia, không chỉ là cái đường riêng cho tòa Nội-các cầu vậy.

Bà con nên chờ xem thời gian trả lời. Tiếng-Dân

(Bài ấy nói về vấn đề vua Bảo-Đại về nước và chế độ quân quyền; đây chỉ lược một đoạn).

«Thầy lá bá miệng»

«Thầy lá bá miệng» là một câu tục ngữ mà nhà nông ta thường nói luôn, có ý chỉ những kẻ trông cạn biết gần, mới thấy chút gì đã chắc cái ăn ở đó.

Cái nghề làm nông, trông cho ruộng lúa tốt cây tốt trái, thấy là tốt mà mừng cũng là lẽ tự nhiên, song bá miệng sớm có nhiều khi thất vọng to. Không kể các tai biến bất thường như hạn hán, gió bão, sâu bọ, đồng lúa là tốt xanh mà rải bị những tai hại đó thì không được ăn. Chính ở miền nguồn Trung-kỳ có nhiều nơi ruộng bậu, cấy xuống thì là tốt khít đồng, có dám người ta phải hớt bớt là đi, vì dễ thế là nó ngả dập xuống mà không trổ được bông nào, có trổ cũng bị lá rập mà không có hột. Những ruộng lúa tốt lá ít trái ấy, người ta gọi là ruộng rập, hay là ruộng bậu lá. Chỉ trông những lá nó thì kẻ đi qua, người đi lại, ai cũng khen rằm lên là lúa tốt! lúa tốt! mà có biết đâu cái trái sau nầy trở lại không bằng trái lúa ở ruộng sỏi đồng khô kia.

Không chỉ nghề làm ruộng, đến khi gặt vào nhà mới chắc là được ăn, việc gì trên đời, chỉ xem cái hoa dạng bề ngoài cùng lấm lẳng rao bàng dầu tiên mà vội đoán cái kết quả đường sau, cũng hay sai lầm như thế cả.

—S—

CHUYỆN ĐỜI

Ngựa trời bắt ve-ve

«Lòng tham không đáy rắn nuốt voi,
«Cuộc thế quay đầu bọ bắt ve».
(*Nhân tân bất lác xá thôn tượng,*
Thế sự hồi đầu đường bộ thiền).

人心不足蛇吞象
世事回頭螳捕蟬

Ấy là câu thi trong sách Minh-tâm mà mấy ông lão thường hay đọc. Câu trên thì cái nghĩa rõ ràng, ai cũng hiểu được, không cần biết điển cố (Sở Từ có câu: «Ba xà thôn tượng» 巴蛇吞象). Đến câu dưới, nếu không hiểu cái điển nó thì không rõ câu chuyện thế nào mà gọi là «ngựa trời bắt ve-ve».

Chuông-mai cũng là lớp tân học, không thạo Hán học cho lắm, song trong nhà có ông bác thuộc những câu thi Minh-tâm nhiều, Chuông-mai nghe được một ít, hay đọc lại cho bọn thanh niên nghe chơi, nên trong bọn thanh niên ấy tôn Chuông-mai là thầy chữ Hán, nhiều khi bị hỏi những câu khó hiểu bông chết mới là khổ chớ! Câu thi trên nầy cũng là một câu khó trong các câu khó, mà nhờ có ông bác giải rõ cái điển ấy, Chuông-mai mới trả lời cho người bạn được, tưởng nên thuật lại cho bà con nghe cũng là chuyện có thú:

«Ngựa trời bắt ve-ve» là ví dụ kẻ thấy lợi mà quên ngó lại đường sau, xuất xứ có hai nơi: một là Trang-tử, hai là Ngô-việt Xuân-thu, mà nơi sau nói rõ ràng hơn:

«Con ve-ve đậu trên bóng mát cây cao, đắp cánh kêu suốt ngày, tự ấy làm đắc ý, không ngờ con ngựa-trời bò theo nhánh kia mà chụp mà ăn. Ngựa-trời bắt được ve, trong lòng mừng được mối lợi, không ngờ có chú chim-sẻ nấp bên nhánh cây, tìm ngay bắc ngựa-trời. Chú chim-sẻ nầy chụp ngựa trời, mừng được miếng mồi ngon, không ngờ có cây cung sẵn chực sẵn ở dưới gốc cây kia, cho một viên đạn, nhào lăn xuống. Người sắn kia bắn được chim sẻ, ấy làm đắc ý, không ngờ gốc thân ta xuống cái giếng sâu ở bên cạnh mình».

Ấy câu chuyện «ngựa trời bắt ve ve» là thế, đại ý nói khi người đời được cái gì của kẻ khác mất không nên mừng, vì đường sau mình sẽ có người thứ ba chực đợi ở sẵn đấy.

Cái mưu «đắc thắng» trên đời, đại loại như thế. Ai được cái gì chưa nên vội lạc quan.

Chương-Mai

PHẢI CHĂNG LÀ ĐỀU HIỂU LẦM?

(Dân không biết gì)

Lâu nay thường nghe cái tiếng «dân ta trình độ ấu trĩ», «người Nam không có quan niệm chánh trị» v. v... Những câu ấy mà xuất tự miệng người Pháp, chúng ta không trách; đáng trách là xuất tự miệng người Nam ta.

Không cần phải chối cái chuyện dĩ vãng trăm năm về trước, dân ta núp dưới chánh thể chuyên chế, không có cái học công dân thường thức, không ai cho dự biết việc nước ra sao, thì quan niệm chánh trị không bởi đâu mà nảy ra. Từ nước Pháp mang chánh thể văn minh truyền sang, những cơ quan chánh trị trong xứ, lần lần mở cửa cho người mình chui vào, nào hội đồng, nào nghị viện, dầu mới mở mang mặc lòng, chúng ta cũng phải nhận cái giấy nhân dân với chánh phủ hợp tác là tại những cơ quan ấy. Cái mê mộng «không biết chánh trị là gì» nhờ ngọn triều Âu hóa đánh thức giậy: dân ta mà bập bẹ học bước trên con đường chánh trị, người Pháp là thầy chỉ đường. Học trò đối với thầy thì sao cũng chịu phần kém nhiều, nên người Pháp đứng địa vị «mặt thầy» ta vốn không trách.

Còn với người mình thì sao? Nói cho thật tình, trừ một số rất ít có lòng nhiệt thành với nước nhà với nòi giống, hy sinh cả tuổi mà thủy chung chăm tìm đường sống còn cho phần đại đa số, chánh kiến dầu có hẹp hòi, công việc dầu chưa thành hiệu, mà tấm lòng trong sạch, chí khí kiên nhẫn, chúng ta vẫn trông là cái gương sáng soi, không lấy công việc hiện thời mà trách những người vài ba mươi năm về trước. Đến cái hạng «cả mê một lứa» như ngày nay, hoặc lom lem được một ít cái vỏ học thuyết Âu tây, hoặc dùng cách vận động khôn khéo nọ kia, thêm nữa có kẻ vào ra cửa quyền, dùng sức kim tiền, mà bước lên cái thang đặc biệt, đọc dit-cua một vài lần, dự một đôi đám tiệc, thì đã nghiễm nhiên tự phụ là người vì dân vì nước mà trong con mắt không còn coi cái «dân» ra gì, thở ra cái giọng mạt sát «dân biết gì!», thì chúng ta không sao không trách được.

Nói vậy, có kẻ sẽ cho là bênh vực dân ngu của người mình. Không dám! như trên đã nói: «mình đành chịu phần kém» kia mà. Song kém với ai, chớ không phải kém với những người Nam mà nói câu: «dân không biết gì» đó đâu.

Chúng ta nên biết rằng dân ta tri thức vẫn ấu trĩ, quan niệm chánh trị vẫn đơn sơ, thật không thạo lối diễn văn, tuyên bố chánh kiến vì dân vì nước theo cái cách văn minh kia, song cái chỗ tánh mạng tài sản, lợi hại thiết thân, thì họ thấy rõ ràng lắm, nhưng khổ một nỗi là họ không viết thành bài đem đọc cho ai nghe đấy thôi. Huống chi ở trong không phải là toàn không có kẻ viết được. Chỉ xem từ Đức Bảo-Đại hồi loan lại nay, mới mấy tháng trời, mà đã có bao nhiêu thơ từ gởi lên ngự lãm, có nhiều bức lời lẽ rõ ràng, lỗ bày lợi tệ phân minh, tưởng cũng không kém gì mấy bài tuyên bố của các nhà tai mắt kia. Đó là chưa kể những bài đăng các báo như những bài về chuyện tiền biên, thuế thuốc, thuế đinh cùng điều nhập điền. Cái lối văn bình dân, nó thiết thực hơn lối văn đài các là chừng nào!

Dân Việt-nam ngày nay, dầu sao cũng khác hơn dân Việt-nam trước 10 năm kia. Cái khác đó không phải là tài trí riêng gì bỗng đâu, song trải một lần biến cố thì tự nhiên thêm một tầng kinh nghiệm, nên nhận rõ những chỗ thiệt đã, phải trái mà biết phân đoán. Cái câu: «dân không biết gì» kia mà ngày nay người Nam ta ai còn phó mặc là nhận lầm vậy.

Dân-Điên lai cảo

VIỆC THẾ-GIỚI

TRUNG-NHẬT

Khinghang thuộc Mông cổ bị sáp nhập vào Mãn châu

Phụng-thiên, 4 Mai (R. d.) — Chính phủ Mãn-châu-quốc đã sáp nhập tỉnh thứ năm gọi là tỉnh Khinghan thuộc Mông-cổ, nhưng còn để y chế-độ tự-trị và các quan chức cũ.

Cuộc xâm chiếm tỉnh nầy rất dễ dàng.

Trung Nhật tạm đình chiến

Bắc-kinh, 4 Mai — Trên mặt trận Cổ-bắc-Khẩu, hai bên quân Trung-hoa và quân Nhật tạm đình chiến vì trời mưa. Không quân Nhật quyết chờ khi nào trời tạnh thì đánh phá kỳ được mặt trận Trung-hoa. Tại miền Chaher, kỵ-binh Nhật-Mãn đã đi khỏi Doloeur và vào phía đông Cholar, thẳng tới Kayeen.

Lại chuyện Trung Nhật trực tiếp điều đình

Thượng-hải, 4 Mai — Báo *Evening* của người Mỹ ở Thượng hải đăng bài của bổ Ngoại-giao Trung-hoa cải chính rằng tin nói chính-phủ Trung-hoa vậy các Đại sứ Pháp, Anh và Hoa-kỳ bàn với người Nhật định cuộc xung đột ở Hoa Bắc.

Chang-Tso-Lin, Đại-sứ Trung-hoa ở Đông kinh, tuyên bố với báo giới Thượng-hải rằng ông không với trở lại Đông-kinh. Ông thêm rằng Trung-hoa và Nhật-bản là hai nước có chủ quyền, tất thế nên cũng trực-tiếp điều đình như tới nay Quốc-Liên đã nói.

Tướng Đức giúp cho Trung-hoa

Singapore, 4 Mai — Tướng Von Seeckt đã đáp tàu Conte Verde sang Trung-hoa. Ông không chịu tuyên bố gì nói. Thời tin bên người thì có lẽ ông sang tham cố vấn chuyện mấu chốt của quốc Trung-hoa.

Mặt khác chúng tin Pháp cũng nói như vậy. Duy có người nhà hàng thì nói ông đi du lịch.

Nhật chiếm Bắc-kinh Thiên-tân

Cap-nhật-Tân, 5 Mai — Quân Nhật tiến về phía Nam Trường-thành, và tuyên bố tin sẵn sàng của thì chiếm ngay Bắc-kinh Thiên-tân mà không nghĩ ngờ gì nữa.

Phái Bắc-đường — Quân phiệt lại hoạt động

Bắc-kinh — Bắc phương đã chiến đấu

(Xem qua trang 3 cột 3)

BỨC THƠ ÔNG NGHỊ-TRƯỞNG NGUYỄN-TRÁC LÊN QUAN KHÂM-SỨ VỀ VIỆC THUẾ MUỐI

Hué, le 15 Avril 1933

Trình quan Khâm-sứ

Tôi tiếp được hai lá đơn của các nhà giêm hộ ở Hoà-cuê thuộc tỉnh Khánh-hòa, và ở Vạn-phần thuộc tỉnh Nghệ-an, kêu việc nhà Thương-chánh không cho dân làm muối mùa này các lá.

Sự làm muối một cách hồi nhiên như thế, không những làm cho các giêm hộ thiệt hại, làm cho dân sở tại bị thất-nghiệp nữa, thực không phải là chánh-sách công-bình. Ai cũng biết từ mấy năm nay, số muối xuất sản thì nhiều, số muối tiêu thụ càng ngày càng ít, vì thế mà ngân sách hụt tiền, cũng vì thế mà nhà nước tạm đình các sở muối. Nhưng nếu xét cho đến nơi, thời mới biết số muối xuất càng tuy có giảm ít, chớ số muối tiêu thụ trong xứ vẫn giữ mực thường, vì muối là một thứ đồ ăn rất cần cho toàn thể Nam-dân, không thể một ngày thiếu được.

Số dĩ số muối trong xứ không bán được chạy và ngăng số muối bán ra ngoại-quốc, đã không thể trông mong gì được, chỉ còn số muối tiêu thụ trong nước, nếu muốn giữ số tiêu thụ cho quân-bình, thời cần nhất là phải hạ giá xuống một nửa để kéo tranh với số muối lậu. Xưa nay các nhà làm nghề cá mắm vì dĩ kiếm được chút lợi, phần nhiều là mua muối lậu (họ mua một nửa muối nhà nước và một nửa muối lậu) vì giá muối lậu chỉ bằng nửa giá nhà nước bán mà thôi. Huống nay gặp năm kinh-tế, giá cá mắm cũng hạ hơn trước nhiều, mà giá nhà nước cứ giữ mực cũ, thời tất các nhà nghề lại càng phải mua nhiều muối lậu hơn nữa, mới có thể sinh tồn về nghề nghiệp được.

Chẳng thà hạ giá một nửa mà bán chạy, nhưng số muối lưu trữ trong kho dễ lấy tiền mà chi phát cho dân làm tiếp tế mua số muối mới, còn hơn nghĩ chán số muối tích trữ trong kho, mỗi ngày hao mòn, mà lại phải lo phòng sự bảo lụt bất kỳ, lại có phải chi phí về sự canh thủ hay sao?

Vả lại nay có bán hạ giá một nửa cho dân bản-xứ nữa, thường cũng chưa hạ đúng giá muối ngang với số nhu cầu của dân, là vì số muối lậu bán chuẩn mỗi một phần rất lớn.

Vì sao mà muối lậu bán được nhiều thế?

Thiết tưởng, một là vì nhà nước mua muối lậu của dân nghèo theo giá quá rẻ, (ở phía bắc Trung-kỳ giá từ 0$30 đến 0$35 một trăm cân tây, ở phía nam từ 0$35 đến 0$42 một trăm) không đủ cho họ sinh nhai, nên họ phải liều với pháp luật mà bán muối lậu, hai là vì giá muối nhà nước bán lại cao dân theo giá quá cao, (ở phía bắc Trung-kỳ giá 0$35 một trăm cân tây, ở phía nam 0$40, và ở tiền giang đến 0$50 một trăm cân) nên nhân dân và nhất là các nhà nghề cá mắm, buộc phải tìm mua muối lậu, vì giá muối chỉ bằng nửa phần tư giá muối nhà nước, (giá muối lậu thường từ 1$00 đến 1$50 trăm cân tây).

Huống đương lúc không trông nầy, mà kế lại càng bức thiết, thời sự gian lậu lại càng thêm nhiều, mà sự kiểm-soát ngăn cấm dân, chẳng không thể công hiệu được.

(Xem qua trang 3 cột 4)

Vấn Uyển

Lại câu đối điếu

Phan-văn-Trường tiên sinh,

Trường chính trị gặp bước gian nan,
một mảnh đơn-tâm vàng chín lần!
Cốt tinh-thần tìm đường giải phóng,
nghìn thu thanh sử miệng còn bàn.

Kỳ-Linh

◎

Báo chữa cho ai? tưởng đỉ thân ông đáng ghét đọa.
Bình ninh ai nước, đã đành con Tạo ghét thêm ghen.

Tuyết Lư

Cảnh nhà nông.

Cái đời lạ!
Nào ai biết trước là?
Nhà nông mất, chẳng cơm thầy mẹ!
Mùa màng khô, lôi lạt bạ giá,
Dầu rẻ cũng bán để kiếm tiền,
Vàng tanh chẳng thấy ai mua cả!
Lâm gan đem chợ bán xem sao,
Gánh đi gánh về chạy lao xao.
Bán rẻ bán ngoài thôi mặc kệ,
Hai đồng nay chỉ bán năm hào.
Nước mắt tuôn, mồ hôi đổ,
Muốn vạch trời hỏi tổ nhà khô.

H. H. Th

DÙNG CHÓ VÀO VIỆC QUÂN

Lâu nay ta thường nghe người ta dùng bồ-câu, khỉ vào việc quân, chớ chưa nghe ai dùng chó bao giờ. Mới rồi một tờ báo Tàu có đăng cái tin Đông kinh nói chủ nghĩa độc võ của người Nhật, trong có một chuyện mới, là bộ lục quân Nhật thấy có «dụng chó vào việc quân», đã định mở rộng để cung cấp quân sự ở Mãn châu. Kế hoạch ấy sẽ hoàn thành trong 5 năm. Số dự toán trong quân sự phải từ năm 1933 đến năm 1938 đều có tăng vào một khoản là 50.000 đồng vàng để mua 300 chó quân dụng. Chó ấy do một số bộ binh huấn luyện».

Cái đời chiến tranh, không những độc dạn, quang điển đăng ra việc quân, cho đến loài vật họ cũng đòi tới nữa, đáng ghê gớm nhỉ!

Ở bên ta, gần đây, nhân ngạn chó dại mà dân gian đánh giết đi nhiều, nếu người Nhật mua thử chó Annam thì ta sẽ có món hàng xuất cảng khá lắm!

—S—

ANNAM LỊCH SỰ

HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

LUẬN-ĐÀM

TÌNH HÌNH NÔNG-DÂN

« Nông suy bách nghệ bại », nghề nông hỏng thì trăm việc phải bỏ, là một câu người Nam ta thường nói luôn.

Câu nầy đối với các nước thương mãi mở mang, công nghệ phát đạt thì không đáng cho lắm, chớ đối với nước ta là một nước dĩ nông vi bản thì rất là xác thực. Quả vậy, trước kia, năm nào được mùa, lúa gạo bán chạy, thì từ thành thị cho chí thôn quê, dân dân cũng có vẻ sung túc. Ở hương thôn thì đình đám xôn xao, rải rác mỗi làng thấy dựng lên năm ba cái nhà mới; trong nhà, đồ ăn, đồ dựng, mỗi thứ đều mua sắm đầy đủ. Ở các nhà buôn nơi thành thị, các sở kiểm lâm, sở thương chánh, các xưởng thợ mộc, thợ rèn, thợ may, thợ nhuộm . . . chẳng nơi nào là chẳng thấy vết chân người nông dân rộn rịp tới lui; ở các trường, con trẻ nhà quê tấp nập cắp sách đi học lả la lả lượt rất vui vẻ.

Mấy năm sau đây, mùa màng thất bát, ở Trung kỳ, các nhà làm ruộng không đủ lúa mà ăn, trong nhà còn bao nhiêu tiền bạc, hoặc đồ đạc thì vơ vét bán cầm để đong lúa ngô ở ngoài Bắc, trong Nam chở lại. Tiếp đến năm ngoái lại nay thì mùa màng có nơi được, nơi mất, nhưng nơi nào được mùa, lúa lại bán không chạy, tiền bạc chỉ xuất ra mà không thu vào, nên hiện giờ tiền bạc rất hiếm hoi, giá-dĩ, lên rứ g xuống bể, khó lòng, thành ra dân nghèo không làm chi ra tiền, cái vết thương khủng hoảng ngầm ngầm ăn sâu vào mà ít ai thoát khỏi.

Cái tình hình nguy ngập nầy, ông nghị viên Nam kỳ Outrey, đã bày giải tại Hạ-nghị-viện Pháp, công nhận rằng ngoài sự ảnh hưởng cuộc thế giới khủng hoảng, cái nguyên nhân nguy ngập kia còn nằm ở trong nhiều phương pháp cai trị hiện nành trong xứ nữa. . .

Vậy đứng trước cái cảnh tượng nầy, mong chánh phủ có cách gì làm cho nhẹ bớt cái gánh nặng nề cho nhà nông thì họ mới sống được, mà nghề nông có sống thì mới mong tấn hành các việc khác.

Cảnh-Vinh

Cô-tinh bổ-thận

Cảnh như thế nên thì phải dùng CỔ TINH BỔ THẬN ! Thoạt tiên, hay đau lưng, mỏi mệt, [illegible] hao mòn, ở tai, đêm ngủ không yên giấc, hay [illegible] thấy nhiều chuyện bậy bạ [illegible] Bạnh dương trong thời kỳ nầy thì mau đông bất ý ! Ấy CỔ TINH BỔ THẬN thì khỏi phải lo mắc chứng bệnh như mấy nầy nữa :

Mộng-tinh — Di-tinh — Hoạt-tinh

Ai ba chứng rất hiểm nghèo, tuy chữa bệnh nặng nhọc mà phải tính ra. Bởi vì hại đến dương sinh dục. Nếu để phát ra ba chứng hiểm nghèo nói trên rồi, thì phải tập tức gắt thuốc để tiếp tuyến ở ấy mà đừng nếp thì tốt được thông thả.

Mỗi lọ tp — 1$ lọ tp

Bệnh nầy phần nhiều của bạn thanh niên thường mắc, vì hoặc thời hết quá độ, rượu chè thái [illegible] hoặc là ăng chiều đường mà tính ra, vì thường 15 đến 20 tuổi nhiều người mắc lắm. Ai muốn mua gửi thư hỏi

M. PHÁP-HUY

[illegible] Rue Maréchal Foch — VINH

Sách tặng

Bản báo có vừa được quyển « Lý sự đạo Thiên-chúa » của nhà in Quan[illegible] ấn tặng, giá bán 0$60, Franco 0$74, recommandé 0$84.

Vậy có lời cảm ơn. T. D.

VIỆC TRONG NƯỚC

HUẾ

Bị đòi

Những người can án linh nghi trong mấy năm gần đây, thỉnh thoảng tòa có đòi tới hỏi thăm.

Chiều hôm 11/5/33 vừa rồi, lúc 3 giờ, lại tòa Sứ Thừa thiên thấy có một người bị đòi tới hỏi về sự làm ăn từ khi ra tù đến nay. P. V.

THỪA-THIÊN

Câu chuyện trái mùa

Tiếng-dân số 584, ra ngày 29-4-33, có một bài nói về việc huyện Hương-trà sức dân đi lấy trái mùa. Nay được bài chánh phó tổng Phú-xuân và Vĩnh-trị gởi lại nói việc đào hoi đó là vì dân trong hai tổng yêu cầu, không phải quan trên bắt buộc; việc đào con hoi ấy mà chờ đến tháng 8 là vì trong tháng giêng, tháng hai nước thủy triều dâng cao ngăn đập không tiện, nên chưa làm được, và trong lối giếng, bai dân tùng cật cứ, nên phải chờ đến mùa màng, dân có gạo mới có lẽ làm được tư lợi; còn mùa thuế, thì trong kỳ hạn nạp thuế còn một tháng mà mỗi tên dân đi làm chỉ trong hai, ba ngày....

Quả thực dân nguyện như lời hai ông tổng kia, thì sao có kẻ phàn nàn ? T. D.

VINH

Ngày Đại hội đồng của hội Dục anh

Ngày 20 Juin tới đây là ngày Đại hội đồng của hội Dục anh. Hội tại phòng cinéma Monnier, lúc 5 giờ chiều.

NGHỆ AN

Bang tá Thạc đã bị cách chức

Tiếng-dân số 581 ra ngày 19-4-33, đã đăng việc Bang tá xã Xuân yên thường hay sinh lắm chuyện trong dân gian, như việc y bịa đặt bông

(Xem qua trang 3 cột 4)

TRẢ LỜI

Ông Quang Lợi Chợ gốm Phú mỹ

Mandat 5$00 bản báo đã nhận được, xin cám ơn. Còn việc lính trạm đem báo chậm trễ và gởi cho người nầy người khác, thì bản báo sẽ nhờ nhà có trách nhiệm trừ cái tệ ấy.

Ông Nguyễn-hữu-Vinh Dalat

Cái bếp kinh lễ mà bản báo đăng tin đó, là mới phát minh, chớ chưa thấy nói bán ở đâu.

Ai biết ông Huỳnh-trí-Phú ở đâu, xin chỉ giùm

Mời rồi bản báo có gởi cho ông Huỳnh-trí-Phú ở Tân-Bình Cai-lậy Mỹ-tho (Nam-kỳ) một phong thơ báo « đám » (recommandé) mà nhà giấy thép trả lại và nói ông ấy đi chỗ khác rồi, vậy ông đi đâu, ai biết chỉ giùm, bản báo rất cảm ơn.

Tiếng-Dân

ĐẠO-HỌC TÙNG-THƯ RA ĐỜI

« ĐẠO HỌC TÙNG THƯ » ở Sài-gòn do mấy ông Pai-Tinh, Nguyễn-thân-Lương, v. v... chủ trương sắp ra đời. GIÁ SÁCH

Một năm : 2$00 (24 quyển)

Sáu tháng : 1$00 (10 quyển)

Mỗi quyển : 0$10

Bản báo có lời chúc « ĐẠO HỌC TÙNG THƯ » mau ra đời. T. D

KHO CHUYỆN...

Mới đây một ông già 60 tuổi, tên là Nguyễn-văn-Bửu, ở làng Bảo-hưng, tỉnh Rạch-giá (Nam kỳ) hàm một đứa bé ở bên xóm mới lên 9 tuổi.

Trương học Lương là một tay quân phiệt, thả lãnh miền đông bắc nước Tàu, thừa hưởng di sản của cha, trong tay có năng ức triệu bạc. Thế mà vừa rồi nghe nói một người tây ở Thiên tân đầu đơn kiện về việc của thiếu 28 ngàn bạc. Nhưng may, khi tòa hộp xử thì cậu ta đã cai di ngoại quốc mất.

Phần sợ quốc dân xỉ mạ, phần sợ người tây nợ nhắc mãn nợ kia, rồi đây cậu công tử họ Trương lẽ nào dám lo mặt về Tàu chớ ?

Sở mật thám Hải phòng mới khám phá được một đảng tất cả 10 người khách trú buôn người tháng nầy chỉ chuyên bắt con gái hoặc con trai trẻ tuổi đem sang Tàu bán.

Hồm 27 Avril sở mật thám Nam định có bắt được ở vùng Quỳnh côi, Bến hiệp (Thái bình) 6 người làm giấy bạc giả một đồng, và cacjang vật. Những giấy bạc giả nầy làm khéo lắm, chỉ vì chữ P trong những chữ « UNE PIASTRE » để hở một tí ở phía trên và những chữ S. C. ở một bên góc lại in ra S. O.

Các nhà chuyên trách ở miền Laokay vừa rồi có bắt được lại nhà một tên nông phu tên là Hai Đinh ở làng Phú long, châu Bảo thắng, một đảng viên cách mạng quan trọng ở biên giới Trung hoa sang chơi.

Hồm 6 Mai ở Ga Thanh hoá các quan binh có cho binh mang kiệu cờ ra gọc để đón rước chỉ dụ — chỉ dụ của vua Bảo Đại mới ban ra.

XIN ĐOAN

Nếu dùng 2 phương thuốc nầy mà bệnh không lành tất, được hoàn tiền lại.

1°/ Thuốc trừ ho lao truyền nhiễm, ho khạc ra đờm, ra huyết, ho kinh niên, lâu mấy cũng trị được. Phương thuốc nầy hiệu nghiệm lắm, chúng tôi muốn các nơi đều biết mua dùng, nhưng không đủ vốn mà khuếch trương, vậy nghĩ sao có tiền muốn phát hành thuốc ấy, xin viết thư thương lượng, chúng tôi sẽ nhường cho nhiều quyền lợi, và gởi thuốc cho mà thí nghiệm thử xem. Hộp nhỏ 1$50, hộp to 2$50.

2°/ Thuốc trừ tuyệt Bạch thốn trùng. (sán xơ-mít tên ta) đã được lắm người dùng và nhiều thơ cảm tạ (đã đăng vài bức thơ lên báo T. D.) Thuốc ôn hòa và dễ dùng. Mỗi hộp 0$50, 2 hộp đã lành. Thơ và mandat đề gởi cho :

M. NGUYỄN-TRUNG-THÀM

Quảng-xá — Đông-hới

BỨC THƠ ÔNG NGHỊ TRƯỞNG NGUYỄN-TRÁC LÊN QUAN KHÂM-SỨ VỀ VIỆC THUẾ MUỐI

(Tiếp theo trang nhất)

Muốn công hiệu chỉ có một cách hạ bớt giá bán muối xuống và tăng thêm giá muối lên, để cho vừa bên xuất sản, vừa bên nhu cầu được tiện lợi mà thôi. Giá thuế muối tiêu thụ trong xứ nguyên là 2$25 một trăm cân tây, thiệt là quá nặng, nay nên giảm đi hai phần ba, thời còn mỗi trăm cân là 0$75, vậy thì giá muối bán cho dân chỉ còn từ 1$85 đến 2$ mà thôi, giá ấy tuy hạ hơn giá hiện thời đến gần một nửa, nhưng so với giá bán xuất cảng còn cao gấp bội phần, vì chính giá muối bán xuất cảng chỉ có từ 0$33 đến 0$41 một trăm cân tây.

Còn giá muối mua của dân nghề, thời nhà nước nên thêm cho mỗi trăm cân tây từ 0$20 đến 0$30 để cho họ có thể đủ sự sinh hoạt.

Như vậy dân làm muối đã được lợi về giá rẻ, thời họ còn dại gì mà phải tìm mua muối lậu cho nguy hiểm, dân làm muối đã được lợi về giá cao, thời họ chẳng nở gì mà liều thân làm lậu, và có làm lậu nữa thì cũng khó lòng tìm được khách mua. Sự gian lậu đã giảm dần thì số muối công tất bán được nhiều hơn trước, ngân sách sẽ có đủ tiền thâu chuyên, mà không đến nỗi phải giảm bớt các sở làm muối, gây thêm mối thất nghiệp trong nước, nguy hiểm biết là chừng nào !

Nhà nước đã từng thí nghiệm hạ giá thuốc phiện để bán tranh với thuốc lậu; sao lại không thí nghiệm hạ giá muối để bán tranh với muối lậu ? Huống chi thuốc phiện là một thứ dùng xa-sỉ và có độc, còn muối là một thứ đồ ăn rất cần thiết cho nhân dân, tránh nhẽ lợi hại thì bên nào nên hạ giá hơn hết ?

Tôi thiết tưởng sự tăng giá mua và hạ giá muối để làm cho hết tệ gian lậu và để tiêu thụ những số muối [illegible] chứa trong kho đã đậu lại một số tiền to vô dụng lại cứ phải chi phí canh phòng như thường, thực là một chính sách hợp thời, hợp nhân đạo, và đúng lẽ công bằng.

Vậy tôi thay mặt Dân-viện, bày tỏ ý kiến thiết thực, mong rằng nhà nước thiết nghĩ thi hành, để nhân dân được nhờ hạnh phúc.

Nay kính trình

Viện-trưởng Nguyễn-Trác

PHÒNG KHÁM BỆNH

Nhà dưỡng bệnh và hộ-sinh

tại Tam-kỳ

Gần bên đồn Khố xanh

TÔN - THẤNH - GIAN

Đông-Pháp Y-Sĩ

Khuynh = Diệp = Báo

LÀ TỜ BÁO BIỂU KHÔNG CỦA HIỆU VIÊN-ĐỆ

Số II ra nhằm ngày 15 Mai 1933.

CÓ NHỮNG BÀI :

1°) Thăm sở thú đường tại Tạnh-bàng (Huy-hòa)
2°) Cá-luật gà vốn (thường-thức)
3°) Một tuổi thành hai (vẽ văn thơ cổ)
4°) Nếm mùi đất Hoế (mục « Chuyện ngắn công Hương »)
5°) Vận-vũ
6°) Tư cách người bán hàng (mục « Mặt rõ vào tai »)
7°) Lời gai quê (phụ nữ diễn đàn)
8°) Cái chí Lan-Anh (đoản-thiên tiểu-thuyết)
9°) Hát cải lương và hát bội (so sánh hai điệu hát)
10°) Vì hương sắc phải . . . . (chuyện rất thú ở Kinh)
11°) Giấy bồi Quảng-bình (nghiên cứu)
12°) Cái đẹp xưa nay
13°) Quan-hệ của mẹ con
14°) Hỏi bạn Bích-Hương
15°) Một đêm rất lạ trong sinh-vật-học
16°) Thật phải đáng lo
17°) Các bài bọn hay vẽ thơ đề của ô Bục-Thảo
18°) Tin tức trong làng Khuynh-Diệp

Báo-quán : BẾN-NGỰ-I-HUẾ

11, Quai de la Susse

Giấy nói : [illegible] *Giấy thép tắt :* [illegible]

Hàn thư : [illegible] *Vienđe Hue*

Hué, le 3 Mai 1933

Bà Trần thị-Như-Mân, chế hiệu VĂN HOÀ, Huế

Thưa bà,

Cách đây chừng sáu tháng, ở Bưu-vinh có chồng thổ tả, chuẩn người sắp thở và tả vài lần đến là xong đời. Ngày 27 tháng ba annam, vì uống nước không ấy, đã mửa và đi ngoài hai lần, người chỉ đã sự ngay, không rằng sống được, thì may gặp bà Tân-Long, nghe tin tôi đưa, gởi cho một hộp dầu LINH-BỬU với qui-hiệu chế ra. Người nhà tôi đem dầu bà và cho tôi uống, tôi thì chẳng mửa và đi ngoài ngay, rồi từ đó chừng bệnh tiêu tan. Đến nay tôi đã thiệt lành rồi, chỉ còn uống thuốc bổ, nên viết mấy chữ cám ơn bà đã cứu sống tôi và tránh đến hay như rồi. Thiệt không có nó thì mang tôi đến nơi nầy ngày nay.

Kính chúc bà mạnh giỏi, và chúc dầu LINH BỬU phát đạt.

Kính thư

TRẦN-VĂN-KẾ, chủ đò — BẢO-VINH

Người ông Trần văn Kế này, người đại-lý của chúng tôi ở Bưu-vinh vừa [illegible] cho biết rằng ông Nguyễn-văn-Chu có đứa con mới 11 tháng, vẫn mọi người thường chỉ có đứa con mới một năm, cũng đã thổ và tả đến ba, bốn lần, mà lần nầy Linh Bửu sua cho nó, vẫn bú vẫn vẻ cho nó bú mà sống được.

Chúng tôi xin nhắc rằng gặp lúc trời dịch lưu-hành thì lấy LINH BỬU thoa chân tay và toàn thân, khi bệnh đã phát thì đừng mà uống, chắc thì nên uống vô ngại.

Văn - Hoà

97 Rue Gia-Long — HUẾ

PHÒNG KHÁM BỆNH

Nguyễn-si-Dụng

Y-sĩ Đông-Pháp

Rue Pasteur-Tourane

TIỀN MẶT TẶT MANG ! ! !

Nhờ sự linh nghiệm chắc chắn của thuốc SỐT-RÉT, chữa « PHÁP-LÂM », trị bịnh nóng, rét, mỏi mệt, mà hằng ngày M. NINH-HUY, 44, Rue Maréchal Foch, VINH, ở ấy được rất nhiều thư từ các tỉnh gởi về mua thuốc và khen ngợi. Muốn tránh cho « Tiền mất tật mang », nên M. NINH-HUY Ký tăng thành thuốc mà bán cho thêm rằng : nếu ai dùng thuốc nầy không khỏi thì được hoàn tiền lại. Một vụ [illegible] gia đặc biệt của Bịnh nhẹ dùng một hai vụ, nặng lắm dùng trong 6 vụ là khỏi.

Ông già bà lão

có thuốc :

BỔ-HUYẾT KHU-PHONG

hết mỏi xương đau lưng

THẦN-DƯỢC

THAM-THIÊN-ĐƯỜNG

Thuốc sán trẻ con

P. D. D.

Trị bịnh Sán lãi của trẻ con

殺虫最效藥

危丸 [illegible]

Nhà bào-chế PHẠM-DOÃN-DIỀM Tourane (Annam)

Hài - đàm

Chồng. — Mình ơi ! Hôm nay mới tới giờ tôi buồn quá.

Vợ. — Tại sao mình buồn vậy ? Hay là tôi có làm việc chi mà thất ý mình lòng mình không ?

Chồng. — Không phải ! Mình đâu có mình lòng đâu chứ, tôi nhớ hồi trước mình có khen với tôi rằng : mình có mua 1 cây lục soạn tốt, tôi hỏi mình lục soạn gì, mình nói lục soạn bắc thấm, mình mua 1 cái gì mắc tiền quá, mình cũng nói con gì rồi, hôm nầy tôi thấy ở đâu đi ngang qua tôi nói đây nào ngọt nước, thì anh bán đồ mua Kiêm ngọt hơn hết, hôm qua tôi thấy anh Tâm mua 1 bộ đồ trà ngọt nghiêm, tôi đánh nói đó Nguyễn bảo, hàng Bombay. Nếu vậy thì Annam mình đâu có làm vật chi quí tốt đâu, vì vậy nên tôi buồn đó mình.

Vợ. — Mình nói rồi phải mà ! Thường khi mình muốn ăn vịt quay, thì tôi lựa vịt ta mập, chớ vịt tây ốm nhom không ngon.

Chồng. — À ! phải rồi, may đó hả !!! Vậy thì Annam mình cũng có thể vịt ngon hơn vịt tây cũng là quí, chứng mà có một mảo lý mà thôi.

Vợ. — Mình nói tôi mới nhớ lại. Tôi có đi chợ mua đồ ăn, tôi thấy bọn Savon VIỆT-NAM, mới của người Annam làm ra tôi bưa nayen thấy, giá rẻ hơn, bịt nhiều tôi có mua vô giá, thì quí, vậy không sai.

Chồng. — Ở phải ! Tôi, bất buồn rồi, mà lại vui lắm, vì cho người Annam mình làm ra được mấy hàng tốt rồi, để tôi đi kêu đăng chỉ người Tây Nam mình.

Vợ. — Phải ! Thì cũng đi kêu đăng cho người đàn bà Tây Nam mình biết, ấy là viện chung.

Sữa NESTLÉ hiệu CON CHIM

Sức khỏe của trẻ nhỏ

Hỏi tin không mất tiền một quyển sách dạy cách nuôi trẻ bằng tiếng quốc ngữ của Bác-sĩ Vidal soạn ở hiệu của NESTLÉ, phố Paul-Bert, số 15 Haiphong

Maison HOP-THINH

Soierie & Mercerie

32 Rue des Cantonnais P. 5 Hàng Ngang

HANOI

Bản hiệu chuyên môn bán các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ như: lĩnh áo, lĩnh quần đen, trắng trơn và hoa, the thâm hàng đen, the có màn trơn và hoa. Lụa thâm các màu, trắng bề khổ 0m37, 0m40, 0m70, 0m75, 0m80.

Lượt đen các hạng vải mán, chế hai thiết ngon. Bán sỉ và bán lẻ giá rất hạ vì bản hiệu buôn bán đã mấy chục năm nay, buôn được tại gốc những hàng kể trên. Các Quí khách ở xa xin viết thơ về lấy mẫu và giá hàng, bổn hiệu sẽ hồi âm lập tức.

Lại còn các thứ hàng tạp hoa như valise cặp sách, giầy giép, vi da, đồ đồng, đồ thêu, như mặt gối vân vân... bản hiệu có bán buôn rất nhiều xin các quí khách chiếu cố, bản hiệu rất hoan nghênh. Gửi hàng đi các nơi theo cách lĩnh hóa giao ngân (Contre-Remboursement).

Buôn bán thật thà, hàng tốt giá rẻ các Quí khách mua thử sẽ biết.

Nay cẩn bạch

Mme NGUYỄN THỊ SÂU

HỢP-THỊNH

32 Rue des Cantonnais Hà-NỘI

GIA ĐÌNH GIÁO DỤC

In chung làm một quyển

(CÓ BÀN KÊ TÊN SÁCH CẤM)

Giá 0$35

ĂN GẠO, KHỎI PHẢI TRẢ TIỀN

Xin chú ý bài dưới đây thì rõ

Tiệm Bazar, tiệm thuốc bắc, tiệm tạp hóa, tiệm café, tiệm bới tóc vân vân. Muốn dùng gạo mà khỏi trả tiền. Xin hãy làm như vầy: Mua thuốc xổ hiệu Nhân-Mỹ, giá rẻ (hạ giá), mỗi gói 0$15. THUỐC HO Bắc-Hửu, mỗi gói 0$10. THUỐC DÁN hiệu con rắn, hộp nhỏ 0$12. thuốc Chỉ-Linh tán, trị ban, nóng lạnh giá 0$12. Mua bốn món thuốc nầy về bán lại, mỗi tháng lợi ít lắm là 5$00 lấy tiền đó trả tiền gạo còn dư là khác. Như tiệm cô Nguyễn-thị Kính mỗi tháng được bao hồng bơn 50$, dả rồ thuốc nầy bán chạy nhiều thế nào. Công chúa hoan nghênh là thế nào. (Ai không tin, đến hỏi cô Nguyễn-thị-Kính thì sẽ rõ). Thuốc nầy bán chạy hung lắm, bất kỳ tiệm ghế treo bản thì có người mua liền, vì thuốc được nổi danh đã lâu rồi. Dịp rất tốt, và có lợi, các nhà buôn, xin đừng bỏ qua rất uổng. Huê hồng 30% do nơi VIÊN-ĐỆ 11 quai de la susse, HUẾ nay là nơi NGUYỄN VĂN PHỐ boîte postale n° 63 SÀI GÒN.

Thuốc nầy có gởi bán khắp cả Đông Pháp.

Việc thế giới

(Tiếp theo trang nhất)

đồng minh nhiều tay quân phiệt như Tôn-truyền-Phương, Ngô bội-Phu cùng bọn cựu Bắc-dương đều dự vào, chủ trương khôi phục cờ năm cánh, có thể lập thành chánh phủ cũng nên.

Không thấy ai kháng Nhật, mà chỉ thấy phô thực thế lực riêng, buồn cho bác Tàu thiệt!

Tôn Khoa tuyên bố

Thượng-hải, 7 Mai — Tôn-Khoa, Viện-trưởng Viện Tư-pháp, tuyên bố với báo giới Thượng-hải:

1) Phái cực hữu đảng quốc dân muốn lập một chính phủ riêng ở phía Bắc, mà không thành được;

2) Tin Trung Nhật trực tiếp điều đình là tin sai.

3) Chỉ một mình Trung-hoa có quyền mua lại phần của Nga trên con đường sắt Trung đông;

4) Các quan binh ở Tây Nam thế nào cũng theo về Nam-kinh, chỉ trừ một đôi nhà chính trị chỉ biết lợi riêng mình mà không kể gì đến nước nhà.

5) Phùng-ngọc-Tường sẽ đến Nam kinh.

NGA NHẬT

Đang giữ cuộc hòa bình

Đông-kinh, 6 Mai — Tổng-trưởng ngoại giao Uchida tin cho Nội-các biết rằng đại sứ Xô-viết hôm qua đã thuận tin về Mặc-tư-Khoa việc Nhật đã khởi lập một hội-đồng xét vấn, để biên giới giữa Mãn-châu-quốc và Nga Xô-viết, v. v...

Hội đồng ấy nhóm tại Đông-kinh, các tiểu hội đồng nhóm ở Cáp-nhĩ-tân, Mãn-châu-lý, Pogranichnaya, Blagoveschensk.

Hội đồng ấy sẽ gồm có ông Arita đại biểu cho Nhật, ông Yaroner đại-biểu cho Nga, ông Ting-Shi-Yuan đại-biểu cho Man-châu-quốc. Các tiểu hội đồng cũng sẽ gồm những lãnh-sự Nhật Nga và đại-biểu Mãn-châu quốc.

Hội đồng biên giới và các tiểu hội đồng ấy sẽ ngăn cho tiêu những cuộc xung đột ở biên giới, và giải quyết vấn đề đường sắt Trung đông của sông Sougari.

Đông-kinh, 6 Mai. — Hãng *Reuter* tin rằng Nga chịu bán đường sắt Trung đông cho Nhật giá 300 triệu rúp vàng (roubles or). Nhật thuận mua giá 80 triệu.

Nhưng các quan binh khuyên chậm mua, vì tin rằng sẽ còn có cách lấy được đường sắt ấy lợi hơn.

Đông kinh, 6 Mai — Tổng trưởng ngoại giao Nhật nhận cái tin Nga bán đường sắt Trung đông cho Nhật, lại tuyên bố rằng Nhật sẽ không trả tiền mặt cho Nga mà trừ vào số nợ của chính phủ quân chủ Nga thiếu Nhật khi trước.

TÌNH HÌNH TÂY-BAN-NHA

Madrid, 5 Avril (R. d.) — Chiều hôm thứ tư, bắt đầu một cuộc tổng bãi công ở Bilbao. Nhiều nhà máy phải đóng cửa. Chiều hôm thứ năm có xảy ra nhiều cuộc xung đột giữa thợ bãi công với cảnh binh.

THỔ-NHĨ-KỲ CŨNG TẨY CHAY HÀNG NHẬT

Đông kinh. — Sau cuộc Trung-Nhật xung đột xảy ra, ngoài buôn Nhật ở Trung hoa bị cấm tuyệt nhiều, nên người Nhật kiếm đường tiêu hàng sang Tâm-dương quốc, Ấn-độ, Ai cập, Thổ-nhĩ-kỳ v. v.. Chánh-phủ Thổ phòng ngừa chánh-sách khuynh tiêu của người Nhật, nên thông cáo với Nhật thả tiêu điều ước thông thương đối với hàng Nhật, đánh cao thuế nhập cảng. Ngoại-giao bộ Nhật được kịn độ phái Cát-điền đại-sứ tiếp hiệp nhưng chánh-phủ Thổ chưa chịu thỏa hiệp.

Việc trong nước

(Tiếp theo trang nhất)

làm hại làng Trung Mỹ mà phiền quan phải tới tận nơi để điều tra hôm 23 Mars vừa rồi. Sau đó nghe đâu cả làng tới phủ kêu van nhiều việc nữa, nên nay Bang tá Trần Thạc đã bị cách.

T. S.

QUẢNG-BÌNH

Thủ đoạn cường hào

Ở làng Lệ mỹ, tổng Võ xá, phủ Quảng ninh, có bọn cai xã Nguyễn Nhân, lý trưởng Nguyễn Trường, cùng hào mục tham nhũng quá tay:

1°) Theo tờ thông tư của Viện Cơ mật năm trước đã bãi tư ích các làng. Thế mà luôn mấy năm nay ở làng Lệ mỹ, dân tráng là 302 người, hào lý cứ thâu mỗi người 1$25 tư ích, cộng cả là 377$50.

2°) Số bắn cùng tàn tật là 32 người cũng bị bọn hào lý ấy thu mỗi người nửa phần sưu là 1$50, cộng là 48$00. Chả biết hai số bạc nầy đã nạp vào đâu.

Ngày 1er Mai dân đã đưa đơn kiện với quan Sở, chưa biết quan trên xét ra sao.

Dân

Tư cách thầy giáo

Thầy B. K. năm trước dạy trường Lệ-sơn (Quảng-trạch), ham mê cờ bạc, rượu chè và phạt học trò trái phép. Sau quan trên đã đổi thầy về trường Cự-nẫm (Bố trạch), nay lại đổi về trường Xuân hòa, phủ Quảng-ninh.

Ngựa quen đường cũ, đi đâu cũng giữ tật ấy, chẳng biết gì việc phận sự. Như sai bọc trò làm nhiều việc giúp thầy quá đỗ bèo; đi giạy không giờ khác gì cả, v. v.

Nhà bọc chánh muốn rõ sự thật thì cứ hỏi ngay học trò.

Rõ

QUẢNG-NAM

Sao lại thấy hát?

Trường hát Quảng-Hiệu, huyện Đại-Lộc, lập ra có nhiều điều hại cho dân.

Hôm 8-2-33 có ba người làm đơn kêu tại tòa, tòa giao về huyện xét. Hôm 6-3-33 quan Huyện có đòi hỏi. Ba người ấy có kể những điều hại sẽ xảy ra về trường hát nầy và sự hại đã xảy ra năm trước (1927-1928). Quan có nói với ba người ấy rằng quan không cho đơn, nên từ ấy đến nay vắn im. Không biết vì thế nào mà hôm 28/4/33 lại thấy hát lại. Lạ quá!

Nghe

QUẢNG NGÃI

Cái khổ dân ngụ cư nộp thuế điền

Mùa thuế năm nay, gặp lúc khuẩn bách, nhơn dân chạy lo đã đỗ mất, thế mà lý trưởng Đào Trực, làng La hà (Tư nghĩa) vẫn cứ lạm thâu. Trong tuần tháng ba ta có tên Vững (ngụ cư), điền thổ cộng 5 mẫu 3 sào, nhứt cổ, nhì cổ, tám ngoái đóng 16$00, năm nay đã đóng, lý trưởng đòi 26$00. Vững liền kêu xin nộp tại quan. Quan bảo nộp 12$. Cứ chiếu theo thuế nhà nước, thì năm ngoái y đã thiên lên trên 4$ (chưa có lệ gia bách phân chi ngũ).

Lại tên Xuyên (ngụ cư), cộng chỉ 4 mẫu 4 sào mà nộp đến 12$60. Còn ông Tưởng nộp nhiều bạc mà biên lai ít.

(Xem qua trang 4 cột 1)

NỰC NĂM 1933

Tại tiệm BOMBAY mới

AU-BON-MARCHÉ

115 Rue Paul Bert — HUẾ

Mới có vẽ đủ các thứ đồ VÁN MINH toàn tơ, đồ của kiểu bông và trơn, lại thêm đủ các thứ hàng tơ lụa đặc kỹ như xuyên, ương, the, lãnh và nhiều đồ các mới.

Giá bán sỉ bán lẻ không đắc cạnh bày

Công hiệu thần tốc của thuốc PILULES PINK ngấm sâu vào tới các cơ-thể trong mình. Thất nhiều được có sinh khí, thấy đau, tiêu hoá đi, các cơ thể khoẻ bền mạnh mẽ. Công hiệu thần tốc ấy do hơi thuốc PILULES PINK thấm vào các cơ thể chất cần nhất cho sự vận chuyển của các cơ thể ấy: máu có nhiều vòng máu đỏ, máu đỏ để nuôi các cơ-thể. Bởi vậy công hiệu to nhất của PILULES PINK là làm cho sinh ra nhiều máu và lại cũng khiến cho các gân-tuỷ được dồi-dào những máu tốt ấy, và làm cho các cơ quan chạy điều.

Thuốc PILULES PINK là một thứ thuốc tối nhất để chữa những bệnh thiếu máu, phong mòn, bệnh nhọc mệt, bệnh tới thì lớn sắc, bệnh trở về già, bệnh đau đa-dây, nhức đầu, mỏi gối, kinh nguyệt bất điều.

Thuốc PILULES PINK bán tại khắp các hàng bào chế lớn.

PILULES PINK POUR PERSONNES PÂLES

Hội Vạn-Quốc Tiết-kiệm

HỘI HIỆP BỔN NẶC DANH PHÁP

Dưới quyền kiểm-soát của Chánh-phủ Đông-Pháp

Vốn 1.000.000 lượng (Thượng-Hải) và 8.000.000 phật-lăng đã đóng tất cả

Quản lý cuộc Đông-Pháp: SAIGON, số 26, đường Chaigneau.

Chi nhánh ở tại HANOI 53 Boulevard Francis Garnier.

Muốn lập vốn

Muốn lập tư-bổn

Muốn để dành tiền cho con trẻ ăn học

Tài hãy mua vé của hội VẠN QUỐC TIẾT KIỆM

Vé 1.000 đồng — mỗi tháng góp 8 đồng

— Vé 500 đồng — mỗi tháng góp 4 đồng

— Vé 250 đồng — mỗi tháng góp 2 đồng

Mỗi tháng đều có cuộc xổ số, nếu số mình ra thì được Hội trả tiền lại nguyên cái vé, lại khỏi góp tiền nữa.

Còn nếu không trúng số, thì mãng hạn giao hàu, Hội sẽ trả đủ 1 bạc lại, và được chia 23, 33% tiền lời cho Hội.

Chúng tôi sẽ gởi sách cắt nghĩa rõ các điều-lệ cho chư vị nào muốn rõ cách thức mua vé của Hội.

Đại-lý ở Huế: M. HOÀNG-TOÀI boîte postale N° 44 HUẾ.

NHÃN XANH

Sữa kết tinh khiết thiệt hảo

Dùng sữa

"LE GOSSE"

Già ăn trẻ lại,
Gái ăn đắt chồng.
Nạ giòng ăn thụ thai,
Trẻ ăn chóng lớn.

Sữa "LE GOSSE" rất hảo cho tất cả mọi người: có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.

Bao thầu cho Nhà-nước năm 1932

Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon

Có bán trong các tiệm tạp-hóa ở Đông-Pháp.

HIỆU GIẤY XANH: *Giá mỗi hộp* ..... 0$35

Đại-lý:

ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES

HUẾ — TOURANE — QUINHON

TỘI CỦA AI?

Số mười một

của LƯƠNG-PHÁT viết

Trong hai ta, hiện nay có ảnh là giàu nhất. Con nghĩ xem, một người đanh có, của có, nay gả em con cho người ấy cũng rất xứng.

« Mẹ có hỏi thử ý con Tuyết-Ngọc thì nó cũng không từ chối. Nó nói « tuy người ấy không học thức cho lắm, nhưng tưởng như cũng tử tế, thì tùy ý mẹ sẽ mạnh tự định thôi... » Con cũng biết em Tuyết-Ngọc của con, nó ngoan lắm, nó không khi nào nhận mất đều gì mà không suy nghĩ đâu. Vả biết cuộc hôn nhân nầy không phải hôn nhân vì ái tình, nhưng em con là một người rất hiểu biết bổn phận mình, thế nào nó cũng tự buộc mình gắn lấy chồng nó dù người chồng nầy cũng có thể làm cho nó sang trọng chớ không sao đâu.

« Anh hàng họ Phạm người biết suy nghĩ chắc sẽ hiểu rằng hạnh phúc của vợ anh ta sẽ có ảnh hưởng đến hạnh phúc của anh ta. Nhưng ảnh cũng có hơi lảnh đạm một tí. Đó cũng vì cái tánh chân thật của ảnh. Sau khi mẹ đã nhận lời anh mà hứa gả em con, thì có một bữa mẹ anh ta đến chơi, trong câu chuyện có nói rằng chả ý anh ta là muốn cưới một người hiền lành mà không có gia sản, mà nghèo khổ cũng được đi. Đó là theo cái thuyết của anh ta, anh ta muốn rằng người đàn ông không nên sở cậy ở vợ mình về đều gì hết, và tốt hơn là người vợ ở cậy sở người chồng và coi người chồng như một vị ân nhân.

« Anh ta tuy không nói hẳn như vậy, nhưng cái giọng nói của ảnh làm cho mẹ hiểu như vậy. Mấy câu nói của anh làm cho mẹ suy ra tư tưởng của anh, là vì anh ta nói trỏng khi vô ý. Nhưng sau đó coi tuồng anh ta biết là đã lỡ lời. Mẹ có nói lại chuyện ấy với con Tuyết-Ngọc, nhưng nó tỏ ý bất bình cho mẹ mà nói rằng không nên để ý đến những chuyện tầm tầm ấy làm chi.

« Em con nói phải đó. Cái đêm trước khi trả lời cho mẹ, con Tuyết-Ngọc thức suốt đêm. Nó tưởng mẹ ngủ, nên nó ngồi mãi trên đường, cứ chống lấy gối mà tay thì ôm lấy trán. Trước khi quyết định về cuộc trăm năm của nó, nó ra tưởng suy nghĩ hàng lắm.

« Em con không chỉ nghĩ về phần nó mà thôi đâu. Nó còn suy nghĩ về phần con nữa.

« Anh hàng Phạm là một tay doanh nghiệp đại tài, anh ta xưa nay làm việc gì cũng nên cả, vì vậy mà ngày nay mới có cái cảnh nhà lầu, xe hơi, đồn điền đôi bên xỉ, bạc gởi nhà băng cũng bộn bề. Nhưng anh ta tính cẩn thận lắm, xưa nay việc gì cũng làm một mình thôi, không tin ở người khác; vì vậy mà coi bộ anh ta nhọc lắm. Mẹ có mở nói thử chuyện con với anh ta, anh ta có nói: « Nếu tôi cần phải lấy người làm vợ tôi, chắc là tôi lấy người bà con mình trước đã, cái đó đã đành. » Vì vậy mà chưa chi em con đã tưởng tượng cái cảnh con cẳng anh hàng ấy cọng tác; rồi cũ như cái tài học của con, cái trí lanh lẹ của con, không bao lâu con cũng tự lập một cái sự nghiệp to tác như ai kia.

« Mẹ lại nói chuyện với anh ta rằng con không thích gì hơn sự đi học; anh ta lại bảo rồi đây anh ta lên Hà-nội, anh ta đến được một số lớn trên ấy, chắc có lợi được ít cũng vài vạn, anh ta sẽ cấp cho con đi học, đặng rồi sau về cùng tác với ảnh cũng không muộn chi.

« Em Tuyết-Ngọc của con nghe nay vì các cớ trên mà không còn nghĩ đến chuyện gì khác hơn cái cuộc hôn nhân kia nữa.

« Thái con hãy chờ rằng đến ngày ấy sẽ hay. Có lẽ tôi ngày ấy trở đi cuộc đời của con sẽ đổi mới. Trong lúc nầy mẹ cũng rằng đi tăng đi đợ ít nhiều để gởi cho con tiêu, nhưng họ hứa với mẹ đến cuối tháng nầy mới có. Vậy con chịu phiền chờ ít bữa.

« Mẹ và em Tuyết-Ngọc của con chỉ cầu trời khẩn phải cho con được bình an khương kiện. »

Kỳ-Thư đọc bức thơ mà cặp mắt đăm đăm giọt lệ. Cậu mừng là cho cái sống cần cần ở Hà-thành, nhiều khi trí não không rối mà nghĩ tới việc nhà nhưng mỗi khi tiếp được bức thơ nhà thì bần quê thơ thẩn, bao nhiêu tâm trí cần cần đều hay về bên cạnh mẹ già em thơ. Huống lần nầy không biết trong bức thơ kia tái cuộc hôn nhân cần có Tuyết-Ngọc mà làm cho cậu suy nghĩ thế nào không biết mà cậu cũng buồn bực vô ngần. Tay cầm lá thơ, đầu gối trên mặt cái gối gỗ, cậu bắt suy nghĩ thì đồng đồng vách mà ra đi. Đi đâu? Đi ra các nơi đường trống để cho trí não của cậu được thảnh thơi mà nghĩ tới chuyện nhà.

(Còn nữa)

VIỆC TRONG NƯỚC

(Tiếp theo trang ba)

Lại có chỗ số ruộng năm nay kém năm ngoái mà công biên lại y như cũ để chạy số bạc dã thâu.

Cái tệ lạm thu nầy quan trên phải trừ đi cho dân nhờ.

Bẩm dân

NAM-KỲ

SAIGON

Kết quả cuộc tuyển cử thành phố

Lần bỏ thăm ngày 30 Avril, bên Annam không ai trúng cử cả. Ngày 7 Mai bỏ thăm lại thì bên Annam 8 người sau nầy được trúng cử:

1	Nguyễn-minh-Chiêu	633 lá thăm
2	Bùi quang-Quất	563 —
3	Nguyễn-văn-Tạo	525 —
4	Tăng-quang-Di	512 —
5	Trần-văn-Thạch	504 —
6	Nguyễn-đình-Trị	498 —
7	Hà-minh-Đua	483 —
8	Nguyễn-văn-Vàng	435 —

và hai ông dự khuyết.

ĐÔNG-PHÁP Y-SĨ

Phan-huy-Thinh

PHÒNG KHÁM BỆNH

102 Rue du Pont Japonais -:- FAIFO

Ân kỳ đi khám bệnh

BẾN-ĐIỆN, TAM-KỲ, CHỢ-ĐƯỢC

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thơ hiệu nầy chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ

SẼ TRỊ BỊNH ĐAU-LẬU

một bị hay là có đã lâu rồi

Trong 232 người A-Rập dùng thuốc nầy thì lành bình hết 231 người

(Y theo lời phán của lương-y ở Alger)

BÁN TẠI SỞ: SPÉCIALITÉS PEYRARD

và nơi các nhà thuốc có danh

LÀM TOÀN BẰNG MÂY!

làm bằng vải trắng cao-su và da scajou hay da beige và da gris, semelle bằng crêpe anglaise, tùy ý các ngài lựa đa, bán giá đặc biệt là 1$85 một đôi. Cũng kiểu ấy, bằng hai thứ da cả, năm ngoái bán 2$00; năm nay chỉ bán có 1$50 một đôi.

AN-THANH

Cordonnerie Moderne

57 Rue de la Soie -:- *HANOI*

Ai đã có Catalogue An-Thành 1932, nay hạ giá là 15%.

HIỆU DƯƠNG-NGUYÊN

元號 練選上品生熟藥材

là một hiệu to nhất, hoàn toàn nhất, của người Việt-nam.

Bán buôn, bán lẻ, thuốc nam, thuốc bắc rất nhiều, đủ cả các thứ sâm Hoa-kỳ, sâm Cao-ly v. v. thứ nào cũng chọn toàn hạng tốt cả, giá tính rất phải chăng.

Xin đồng bang chiếu cố.

Ở xa bán theo cách *lánh-hóa giao-ngân.*

Thơ và mandat xin đề gửi cho

M. NGUYỄN-XUÂN-DƯƠNG

hiệu Dương-Nguyên

123. Phố - Khách — Nam-định

BÀN TAY của ai?

Dầu LỢI-SANH

Thuốc ho tán

Thuốc xổ hai hoàn

Thuốc điều-kinh hoàn v. v.

rất thần hiệu!

Ở Trung Bắc-kỳ ai muốn làm Đại-lý, xin viết thơ thương-lượng với

M. TRẦN-DIỀU

50 Rue de la Marne -:- TOURANE

LỢI-SANH-ĐƯỜNG

371, Rue Paul-Blanchy -:- SAIGON

Xin lưu-ý: Bản-dường có đủ cao, đơn, hoàn, tán và dầu cù nhân *BÀN TAY* làm tin.

THUỐC HAY CÓ MỘT!

CÁC NGÀI THỬ XEM

Cô-tinh bổ-thận hoàn?

Mộng di Tinh khí luống khí hạnh,
Đã bao chơi khó trành được qua
Lưng đau, gối mỏi sinh ra,
Đầu vàng, mình gầy, mặt hoa, tai ù
Thương hoàng bối hình thu tựa cũ,
Hay chiêm bao giấc ngủ không yên,
Dương sự bất cử phải phiền,
Đêm đêm tiểu tiện đi rồi mấy lần
Ấy chứng bệnh phân minh tỏ rõ,
Phải mau mau mua Cô tinh hoàn
Kiên tinh bổ thận, sinh thân,
Uống vào khoẻ khoắn ngày dần khỏi lo
Hết tật bệnh đông thêm cao cả,
Vui vầy nhà nước phải chơi đâu.

Mỗi lọ giá 1$00 — *6 lọ* 5$00

Tam-xà hồ-cốt-cao!

Các nguyên bệnh phong thấp tê dại, tính vị bất hòa, khí huyết hư nhược, lại thêm ở người ẩm mạn, phong hàn, ở trong có đàm thấp chạy khắp các ống xương.

Ai mắc phải, thì gân cốt, buồn đau, tay sưng, chân phù, co rút lại không cử động được, thịt tê, da buồn, đầu bớp chẳng đau, tê tê khó hoi.

Phải chạy chữa ngay kẻo thành cố tật. Mà muốn cho chóng khỏi, không gì bằng dùng *Tam-xà hồ cốt cao* của hiệu-dược-phòng đã dày công nghiên cứu, chế ra để khu phong trừ thấp, cường gân, bổ cốt, bổ bổ can thận, lưu thông khí huyết.

Mỗi chai 1$50 — *6 chai* 7$50

TIÊU-HẠNH-LÂM DƯỢC-PHÒNG

108 Phố Hàng Buồm -:- HANOI

Các thứ thuốc có bán tại hiệu

QUẢN-HƯNG-LONG

80. Phố Khách -:- *VINH*

NGU-TINH

Nhân-Tạo-Huyết

của lương-y YECSIOUNINE

Chuyên-trị:

TINH-THẦN LAO-TỔN

KHÍ-HUYẾT GIẢM-SUY

Có tính chất đặc biệt là sát được trùng độc ẩn núp trong máu, nhất là trùng lậu, giang mai nhập cốt. Và trẻ con cái ghẻ.

Thuốc nầy đã được nổi tiếng là một món thuốc Bổ-Huyết Sát-Trùng *rất hay. Và đã phân chất tại phòng* Thí-nghiệm Đông-dương *tại HANOI ngày 15 AVRIL 1932.*

Mua thuốc xin hỏi tại TỔNG-ĐẠI-THỦ của nhà thuốc NÃM-SAO

M. SINH-HUY

Maréchal Foch — 44

VINH

Mỗi chai ..... 1$50

Một lá (12 chai) ..... 15$00

Thuốc trị bệnh

Tê, bại, phong, thấp, và đau nhức gân cốt rất hay!

Thuốc nầy của Á-CHÂU DƯỢC-PHÒNG 97 hàng Bông Hanoi, đã chữa được nhiều người khỏi, và đã nổi tiếng xưa nay, không uống vào thấy công hiệu ngay, và lại được khỏi tuyệt nọc bệnh, với thân thể được bao tốt trông hiệu thêm ra.

Thông trị các chứng tê chi mỏi nhức, gân cốt buồn đau, sưng tay phù chân, lưng đau vai mỏi, mặt mũi nặng nề, tay chưn co rụt, thịt tê, da buồn, đầu vào chẳng đau, sách mắt, mào mồm, lời nói ngọng nghịu v. v. lại còn giúp những người bị nọc bệnh tích tàng ngày nhập cốt, làm cho mình mẩy đau mỏi, với đàn bà sau khi sinh đẻ, bị chứng tê bại, dùng thuốc nầy lập tức lành mạnh.

Mỗi hộp 1$50 — *6 hộp* 7$50

Các ngài ở xa gần có các bệnh nầy nên đến, hoặc viết thư về kể rõ bệnh của mình gửi thuốc theo cách lánh hóa giao ngân rất nhanh chóng và cẩn thận.

LÒNG HÂM-MỘ!!!

Thuốc Nam-Thiên-Đường là thuốc Nam, tốt là thuốc Nội-hóa, ai mà rất tinh nghiệm, cho nên đồng-bào quốc-dân ưa gần tin dùng rất nhiều, nơi nào có đại-lý bán thuốc Nam-Thiên-Đường thì ai ai cũng đều hằng lòng lắm. Nhưng còn nơi nào chưa có đại-lý thì hằng ngày bản-dường nhận được rất nhiều thơ gửi đến mua thuốc mà đến than phiền rằng vì sự không có đại-lý thì không tiện cho việc mua thuốc.

Vậy cho được cảm tạ lại tấm lòng quí bản hâm mộ thuốc Nam của đồng bào, nên bản dường cần nhiều người làm đại-lý bán thuốc ở các tỉnh, các chợ trung xứ Trung-kỳ và Nam-kỳ, để tiện cho đồng-bào mua dùng.

THỂ LỆ RẤT DỄ HƯỞNG RẤT HẬU

Ngài nào sẵn lòng giúp cho công-nghệ nước nhà, và giúp cho nghề thuốc Nam được phát đạt, để giữ mối lợi chung cho xã hội, cho khỏi mang tiếng gánh vàng đi đổ sông Ngô, thì xin viết gửi thơ cho nhà thuốc NAM-THIÊN-ĐƯỜNG, 127 *rue Maréchal Foch, Nam định, mà lấy chương-trình và catalogue.*

Mới có mà tốt hơn hết

S. A. Tuy-Hoa

ĐƯỜNG SA. — là một thứ đường rất tốt do nhà kỹ-sư chuyên-môn lão luyện về nghề đường chế tạo ra ở nước nhà.

ĐƯỜNG SA. — rất trắng, rất ngọt và dễ tiêu hóa.

ĐƯỜNG SA. — không bị thuế nhập cảng, nên giá bán rẻ hơn giá đường ngoại-quốc.

Đại-lý:

NAM-LONG

Hàng buồm Hanoi

LÊ-THANH-CẢNH

Paul Bert Huế

MAGASIN DE SOIERIES

TÂN-LỢI

138-140. Boulevard Tổng đốc-Phương *Cholon*

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như là: tỉnh, xuyến, trữu, cẩm nhung, cẩm-châu v. v. Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sờ phai trễ. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhựt bổn v. v., thêm đủ đầu rất mà thêu nhiều kiểu nhiều màu thiệt đẹp. Đủ các thứ màu nhuộm của Tây hiệu « Teinture Idéale » danh tiếng thuốc nay ở Nam kỳ.

Lãnh bán sách mới xuất bản nhãn hiệu « Pagode Chinoise et Annamite de Cholon » (Đề ngàn Hán Việt tự điển) viết toàn Pháp văn của M. Lê-văn-Lợu hàn lâm học sĩ thường thọ ngự đồng Bắc đốc bổi tinh, mua có 2 cái ảnh chụp (photogravure).

Sách nên đọc, giá 1$00 gởi theo cách lánh hóa giao ngân 1$20.

Mấy nhà bán sách tây và ta tại Saigon cần bán.

Bánh hộp biscuits « Kim-Thời » của bổn hiệu chế tạo thơm khác các biscuits mélanges chaisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$75 tại bổn hiệu (mua sỉ có huê hồng).

Ở Bắc kỳ có bán ở hiệu Quảng-vạn-Thành Hội bán 129 Bonne Haiphong, giá mỗi hộp là 0$60.

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm công cho tỉnh Trung kỳ và Nam-kỳ ở xa xin viết thơ về thương nghị.

TÂN-LỢI

138 140 Bd Tổng đốc Phương — CHOLON

Mách bảo anh em

Tôi mắc bệnh LẬU hơn một năm, tôi uống thuốc khắp nơi mọi nơi, nhưng không được dứt bặt nọc. Mới rồi tôi có xem báo TIẾNG DÂN ra ngày 3/12/32, số 544 có thấy lời quảng-cáo của ông HOÀNG-VĂN-ÁP số nhà 67 phố Ninh-xá *Bắc-Ninh* (Tonkin) thì tôi mua uống chưa hết 3 hộp, bệnh đã được khỏi và dứt bặt nọc. Vậy tôi có mấy lời đăng lên đây trước là CẢM ƠN ÔNG và giới thiệu cùng các anh em, nếu ai mắc phải bệnh tôi, thì nên tin tôi mà uống thuốc ấy, thực ít tốn tiền mà mau khỏi bệnh, sau nữa là cảm ơn ông có công khảo cứu chế ra được thứ thuốc thần hiệu như vậy. Tôi xin mong ông lại nghiên cứu được nhiều thứ thuốc khác để giúp đỡ đồng bào.

PHẠM ĐÌNH-TÔ

Rue Gia-long — Phan thiết

Copie conforme

Dalat, le 23 Février 1931

Monsieur Vũ-Đình-Tân Haiphong

Thưa Ngài,

Hai hộp thuốc (100 liều) Phòng-Tích của Ngài gởi vào cho tôi đều nhận đủ cả tôi hết sức cổ-động nên bây giờ tại đây cũng đã có nhiều người biết dùng thuốc của Ngài. Chính tôi cũng công nhận thuốc Phòng-Tích là một món thuốc rất quí, trên đời có một không hai là vì em tôi và tôi cũng đều bị bệnh ấy mà xưa nay uống cũng đã nhiều thuốc nhưng không ra gì, ngày nay chúng tôi được mạnh giỏi đây thì cũng nhờ có thuốc của Ngài vậy. Chúng tôi uống cả thảy 6 gói mà bệnh cả hai đều lành, thiệt thuốc đã hay mà lại rất rẻ tiền, tôi thấy vậy lại nết lòng hết sức cổ-động, trước nữa giúp cho đồng-bào trong khi đau đớn, sánh là mấy người nghèo khổ cho đỡ tốn kém, sau nữa cũng là lợi chung của Ngài và tôi vậy.

Tiện đây xin Ngài vui lòng gởi thêm cho tôi 50 gói nữa, cũng theo cách lánh-hóa giao-ngân như mấy lần trước.

Sau nầy tôi xin kính lời bầu thăm Ngài an bảo, chúc chư vị bình an và quí hiệu phát đạt.

Rất cảm ơn Ngài

Nay kính

Signé: ĐINH-VĂN-CHÂU

Langbian — Dalat

THUỐC REZILO

LÀM RA SỨC KHỎE

Thuốc nầy trích lọc chất bổ trong cỏ cây ra, thí nghiệm đã chiến đấu, làm cho thân thể được mạnh mẽ, trừ các chất độc làm tinh ra chứng bình các ông tương y đều nay chuẩn Không khất, cho bánh lẻ đem mình mẩy nhức mỏi, đau lưng, lưu dương, lao phổi, tinh phong, mọn mọc gần đã 20 hay chẳng quá hơn, mà cam, mọc mọc trong da gầy; bệnh đàn bà nên uống. Thuốc nầy lại cho cả thể làm cho người bớn gầy ốm. Dùng thuốc REZILO không chuẩng làm cho thân thể được khoẻ mạnh, mà lại còn chữa khỏi hẳn các bệnh kể ở trên. Cả thiếu thu cầm mua thì chẳng

Viết thư xin cách kỉ rõ ràng, cho phí 0$20 gởi bằng tem, gửi bán các đích nơi ngoại quốc. Đã phòng bị. Laboratoires Spécifique REZILO

52, Rue du Faubourg Saint-Martin, PARIS-10e Ard

Thuốc tốt thấy hay

Hay bán hiệu tính thì rõ-bạch,
Chỉ, sơn, bàn, tàn thẳng ngay.
Lên mới các ông bà, quá bước,
Chỉ nhất là mỗ Dược-Phòng.
Lời cẩn cáo tổ công quí khách,
Giấy bàn, bút mực, nhiều đa.
Được mấy nơi đành p, thuốc tốt,
Trước là mua bán làm quen,
Tà cần các mấy lời chân thật,
Trước nhà là cho ngỏ sang.

Bán thuốc bổ, chẩn mạch rõ thấy,
Bốc vàng thuốc tốt, thấy hay, vẫn nhà.
Dùng mà xem quả được như lòng
Phụ thêm tạp hóa đã trong đã đông.
Có bàn riêng, nỗ sách học trẻ,
Các đồ dùng đã học trẻ thiếu chi.
Mỗi các người thể mới lên xem.
Sau ra vào đã đồng bàn đôi đôi,
Hiệu chẳng lấy ở giữa đất Bắc.
Ở theo giấy phố ngoài đường Hanoi.

Đông-Lợi-Hưng

Avenue du Musée — TOURANE Annam

Thuốc cai nha phiện văn minh

Có trình giấy tại tòa và phân chất tại phòng thí nghiệm Đông-dương ngày 17 Mars 1933 Hanoi được quan chánh phòng thí nghiệm cho giấy nhận thực thuốc nầy không có chất độc để dùng cho người nghiện thuốc phiện. Ai đồng đã biết rằng thuốc nầy công hiệu phi thường, không thuốc nào sánh kịp, ngài nào mua thuốc tôi cho được cái giấy chứng nhận của quan thầy thuốc mới là thực hiệu. Các ngài muốn chữa thuốc phiện thì viết thơ cho bản hiệu kể rõ ăn nhiều hay ăn ít, có bệnh tốt chi, không người yếu hay khoẻ để còn chế thuốc cho hợp với bệnh, hằng ngài nào trong người không có bệnh chi, duy có bệnh nghiện tuy dùng thuốc đã chế sẵn ở bản-hiệu hay ở các nơi Đại-lý của bản hiệu cũng vậy, dùng thuốc nầy khi dùng hết hút, trông người cứ khoẻ không mắc bệnh lại, đi làm như thường. Văn mua giá: [illegible] hạng nhất 2$00, hạng nhì 1$50, hạng ba 1$00, uống [illegible] hạng năm 0$50 một ve ngày hai muỗng chỉ người thêm sức khoẻ trong khi bỏ nọc đừng thêm thuốc bổ 2$00 một hộp. Bản hiệu chuyên môn cứu-độ các bệnh người lớn trẻ con đu đủ, cực nguy, cực trọng chữa khỏi được nhiều, khi các ngài dùng thuốc chỉ gởi thơ kể bệnh, bản hiệu gởi cách lánh hóa giao ngân (contre remboursement) hỏi điều gì chỉ gởi cho cái timbre 0$06 để hồi cho cần nhân.

M. TRẦN-ĐẮC-SƯ

TÂM-TÌNH Y-QUÁN

Phố Xe-đạp N° 73 — HANOI

Các đại-lý: M. Lê-văn-[illegible], Rue [illegible] Annam. Phạm-văn-Bằng, à Phan-rang Annam, M. Vĩnh-hiệp Phát, à Mỹ-phước, Long-xuyên (Cochinchine), M. Lê-văn-Nhiệm, Rue [illegible] Tri Nghĩa, [illegible] à Saigon. M. Trần Tư, Tchepone à Thakhek Laos. M. Huỳnh-Tri, Rue [illegible] à Paksé Laos. Cần nhiều Đại-lý. Hay nhất thế gởi thuốc tận và giang mai: 1$00 một chai.

Imprimerie TIẾNG-DÂN, HUẾ

Directeur Gérant: HUỲNH-THÚC-KHÁNG